HELSINGIN KAUPUNGINTEATTERI

SAITURIN JOULU

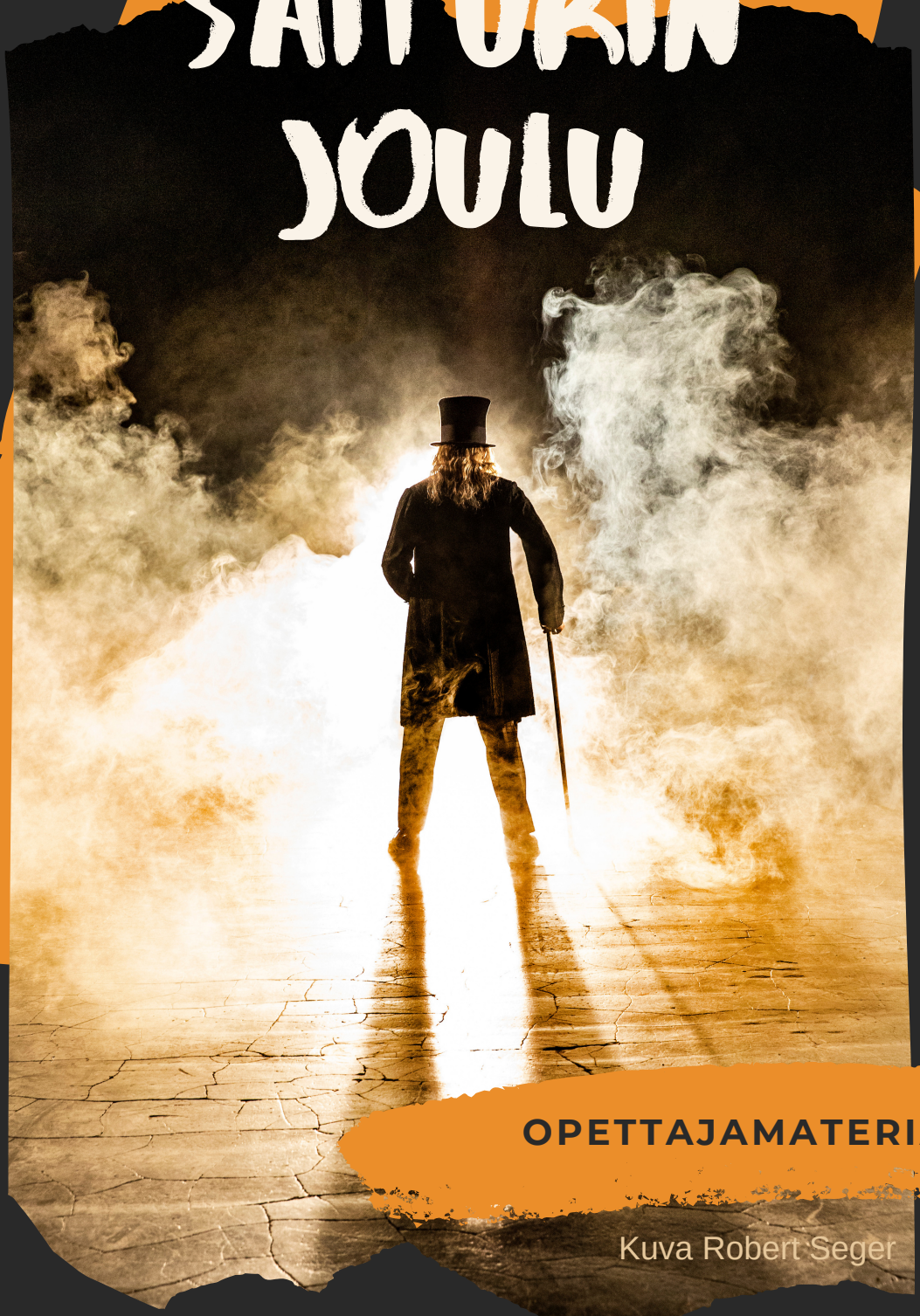

OPETTAJAMATERIAALI

Kuva Robert Seger

Ikäryhmä 4.–6. luokka

Tämä opettajamateriaali koostuu draamallisista tehtävistä ja kuvataidetehtävistä, joiden kautta tutustutaan Saiturin joulu -musikaaliin. Musikaalin ensi-iltaa vietetään Helsingin Kaupunginteatterissa joulukuussa 2021.

Materiaali on suunnattu alakoulun 4.–6.-luokkalaisille ja on käytettävissä soveltavin osin myös muille luokka-asteille. Suurin osa tehtävistä soveltuu luokkahuoneisiin. Materiaalin kokosi Helsingin Kaupunginteatterin tuotantoharjoittelija Maaria Sainio. Palautetta tästä materiaalista voi laittaa osoitteeseen yleisotyo@hkt.fi

TARINAN TAUSTALLA

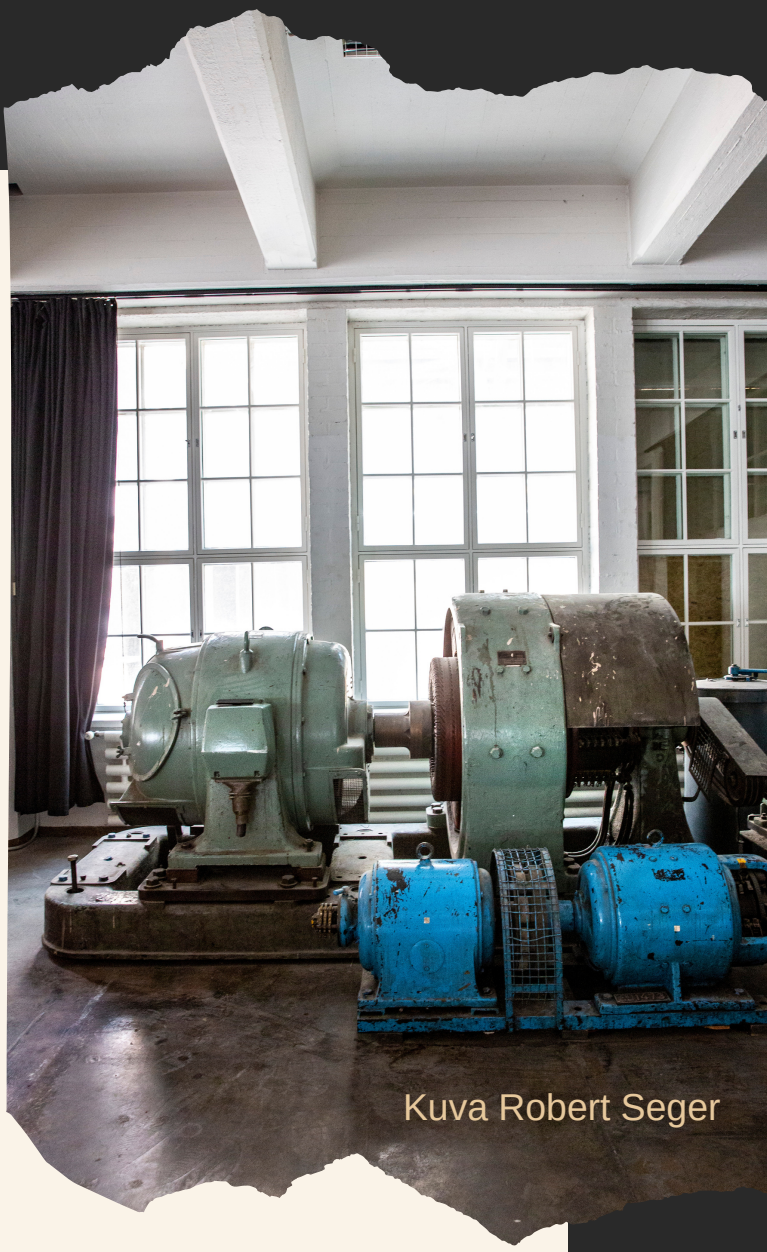
Kuva Robert Seger

Helsingin Kaupunginteatterin lasten ja nuorten Shed-teatteriryhmän tämän vuoden joulunäytelmän inspiraationa on toiminut Charles Dickensin klassikkoteos Saiturin joulu, jonka pohjalta ohjaaja Heikki Sankari ja säveltäjä Tuomas Kesälä ovat luoneet uuden, jouluisen musiikkinäytelmän. Saituria näyttelee Eppu Salminen.

Musiikkinäytelmä sijoittuu 1800-luvun Englantiin, jossa köyhien lasten elämä oli kovaa. Lapsityövoiman käyttö oli yleistä erityisesti puuvillatehtaissa, joissa lasten pienille käsille oli käyttöä lankakoneiden hoitamisessa ja puhdistamisessa.

Tapahtumapaikkana toimii tehdas, jonka omistaa ilkeä ja pihi Saituri. Joulu on tulossa, mutta tehtaassa työskenteleville lapsille ei ole luvassa taukoa, eikä syötävää. Saituri haluaa kynsin ja hampain pitää tehtaan koneet käynnissä ja rahahanat kilisemässä. Lapset päättävät tehdä jotain ennen kuin Saituri vie koko kaupungin joulumielen. Mitä lapset keksivät?

Katsokaa *Saiturin Joulun* -teaser video tästä:

https://youtu.be/3VZMdASdErw

Kuva Robert Seger

SHED-MUSIIKKITEATTERI

Helsingin Kaupunginteatterin Shed-musiikkiteatteri antaa 10–19-vuotiaille lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa ja tehdä yhteistä joulumusikaalia Helsingin Kaupunginteatterin ammattilaisten kanssa. Teatteriharrastuksen parissa lapset ja nuoret pääsevät paitsi näyttelemään myös tanssimaan ja laulamaan. Ryhmä toimii yhteistyössä ShedHelsinki Säätiön kanssa.

ShedHelsinki Säätiöstä

ShedHelsingin esikuvana on Lontoossa toimiva Chickenshed-teatteri, joka on tehnyt erilaisuudesta taidetta yhdessä lasten ja nuorten kanssa jo yli 40 vuotta. ShedHelsingin taustalla on Elisan vuonna 2017 perustama säätiö.

Lisätietoa toiminnasta

https://hkt.fi/projektit/shed/

SAITURIN TEHTAAN KONE

Kuva Robert Seger

Saiturin joulu -musikaali sijoittuu 1800-luvun lankatehtaaseen. Saiturin tehtaalla työskentelee joukko orpolapsia ympäri vuorokauden. Seuraavassa tehtävässä oppilaat pääsevät keksimään erilaisia koneita.

Mitä tarvitset: Tyhjää tilaa luokkahuoneessa

Keskustelkaa minkälaisia koneita lankatehtaalla voisi olla?
Mitä ääniä koneista voisi kuulua? Entä miten koneet liikkuvat? Kokeilkaa tehdä erilaisia koneen ääniä suulla ja kehon osilla, esimerkiksi napsuttamalla sormia.

Tehkää seuraavaksi yhdessä tehtaan kone, joka raksuttaa Saiturin lankatehtaalla.

- Riippuen ryhmän koosta, konetta voi tehdä joko puolet ryhmästä tai koko ryhmä yhdessä. Ideana on, että ryhmä muodostaa yhdessä koneen siten, että jokainen oppilas on yksi koneen osa.
- Asettukaa yksi kerrallaan luokan eteen ja ottakaa asento, joka muistuttaa jotain koneen osaa.
- Yhdistäkää esittämäänne osaan liike ja ääni.
- Kun kaikki oppilaat ovat osa konetta, kone on valmis.
- Koneen ei tarvitse olla looginen, eikä sen tarvitse muistuttaa oikeita laitteita. Vain mielikuvitus on rajana!

Tiesitkö, että...

Teollinen vallankumous käynnisti teollistumisen 1800-luvulla. Teollistuminen tarkoittaa tavaroiden tehotuotantoa isoissa tehtaissa. Teollistuminen alkoi Isosta-Britanniasta ja levisi sieltä myöhemmin Eurooppaan. Teollistumisen myötä tehtaat alkoivat pyöriä koneiden avulla.

Vältä silmää Saiturin

Mitä tarvitset:
Tyhjää tilaa luokkahuoneessa, kultaisen kolikon (mikä tahansa esine käy).

Pihi Saituri varjelee kultaisia rahojaan hyvin tarkasti. Jopa nukkuessaan hän pitää huolen, ettei kukaan pääse käsiksi rahoihin.

Pelatkaa peiliä, jossa Saituri koittaa saada kiinni tehtaan lapsia.

- Valitkaa yksi Saituriksi, muut ovat lankatehtaan lapsia.
- Saituri asettuu seisomaan kasvot seinään päin. Hänen jalkojensa väliin lattialle asetetaan kultainen kolikko.
- Lankatehtaan lapset seisovat vastakkaisella puolella huonetta.
- Kun Saituri on kääntynyt seinään päin, muut saavat liikkua häntä kohti hiiren hiljaa.
- Kun Saituri kääntyy ympäri, tehtaan lapsien on jähmetyttävä patsaiksi.
- Jos Saituri huomaa jonkun liikkuvan, hänen tulee palata takaisin lähtöpisteeseen.
- Kun Saituri on kääntynyt seinään päin, muut saavat taas liikkua.
- Se, joka ehtii napata kultaisen kolikon Saiturin jalkojen juuresta ensimmäisenä voittaa.
- Hänestä tulee Saituri seuraavalle kierrokselle.

HIIVI TEHTAASSA

Tarvitset: tyhjä tilaa luokkahuoneessa, musiikkia

Tehtaan lapset hiipivät öisin lankatehtaalla. Miltä tuntuisi hiipiä öisessä tehtaassa?

Tutustukaa erilaisiin liikkeisiin musiikin avulla tilassa.

- Opettaja laittaa soimaan musiikkia. Musiikki voi olla mitä tahansa.
- Kävelkää vapaasti ympäri tilaa.
- Keskittykää vain omaan kävelyyn, älkää kiinnittäkö huomioita siihen, miten muut tilassa liikkuvat.
- Kuunnelkaa musiikkia ja sen rytmiä.
- Onko rytmi hidas vai nopea?
- Miltä tuntuu liikkua musiikin tahtiin hitaasti? Entäs nopeasti?
- Miten eri tasoissa voisi liikkua? Voiko tilassa ryömiä? Entäs hiipiä varpaisillaan?
- Miltä liike tuntuu kehossa?
- Pysähdy hetkeksi johonkin asentoon. Kuuntele musiikkia ja lähde liikkumaan uudelleen, kun musiikissa on mielestäsi hyvä kohta taas liikkua.

Miltä tehtaassa kuulostaa?

Kuva Robert Seger

Tarvitset: tyhjää tilaa luokkahuoneessa.

Lankatehtaassa kuuluu paljon erilaisia ääniä. Äänet kaikuvat tehtaan seinistä omiksi tarinoikseen.

Tehkää yhdessä äänimaisema öisen tehtaan äänistä.

- Asettukaa makaamaan lattialle.
- Laittakaa silmät kiinni ja kuvitelkaa, että olette yöllä lankatehtaalla.
- Mitä ääniä lankatehtaasta voisi kuulua?
- Onko siellä koneita, ihmisiä, eläimiä, tuulta tai sadetta?
- Tehkää ääniä suulla ilman sanoja.
- Opettaja ohjaa harjoituksen päättyväksi, jonka aikana oppilaat saavat viedä äänimaiseman loppuun viimeisillä äänillä.
- Keskustelkaa yhdessä siitä, mitä tehtaassa tapahtui harjoituksen aikana.
- Mitä ääniä kuulit? Keitä tehtaassa oli? Millainen tunnelma tehtaassa oli?

SUUNNITTELE OMA HIILIKUMMITUS

Työvälineet: Piirustushiiltä tai muita liituja, paperia

Musikaalissa Saiturin tehtaassa tapahtuu kummia. Saituri kohtaa kammottavan hiilikummituksen.

Piirtäkää paperille oma hiilikummitus nostamatta kynää kertaakaan paperista.

Piirustusta tehdessä voitte miettiä seuraavia asioita:

- Millainen vartalo hahmolla on?
- Onko hahmo iso vai pieni?
- Millainen ilme hahmolla on?
- Onko hahmo pelottava vai kiltti?
- Nimeä oma hiilikummituksesi.

Kootkaa hiilikummituksista oma näyttely luokan seinälle tai koulun käytävälle.

VISUAALINEN TARKKAILU

Kuva Vilma Mattila

Helsingin Kaupunginteatterissa työskentelee useiden eri alojen ammattilaisia. Esitys tehdään muun muassa yhdessä puvustuksen, lavastuksen sekä ääni- ja valotekniikan ammattilaisten kanssa. Vieressä olevan pukusuunnitelman on piirtänyt lavastaja-pukusuunnittelija Vilma Mattila.

Kiinnittäkää huomiota esityksen aikana esiintyjien puvustukseen ja lavastukseen

- Mille aikakaudelle puvustus ja lavastus mielestäsi sijoittui?
- Oliko puvustus realistinen, eli todentuntuinen?
- Sopivatko esityksen puvut mielestäsi tarinaan?
- Voisitko itse käyttää samanlaisia vaatteita? Miksi?
- Mikä yksityiskohta esityksen visuaalisesta ilmeestä jäi mieleesi?

POHDINTA

Kuva Robert Seger

Mitä tunteita esitys sinussa herätti? Kirjatkaa tunteita ylös ja keskustelkaa niistä yhdessä koko luokan kanssa tai pienryhmissä.

Pohtikaa musikaalin jälkeen:

- Oliko esitys hauska? Tai vakava? Mikä nauratti tai ei naurattanut? Miksi?
- Millainen hahmo Saituri mielestäsi oli? Oliko Saituri oikeudenmukainen? Miten Saiturin luonne muuttui esityksen aikana?
- Jos esitys olisi jokin väri, mikä se olisi?

SHEDHELSINKI
ESILLÄ. YHDESSÄ. TURVASSA.

HELSINGIN KAUPUNGIN TEATTERI